

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20CoCsp/10/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122204543
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8122204543.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členov senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Viery Kandrikovej v spore žalobcu: V. K., nar. X.X.XXXX, bytom XXX XX J. XX, zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, 089 01 Svidník, Sovietskych hrdinov 163/66, proti žalovanému: R. R. XXX XX L., V. XX, A.: XX XXX XXX, zastúpený: Advokátska kancelária Mária Grochová a partneri s.r.o., 040 01 Košice - Mestská časť Staré mesto, Bočná 10, IČO: 36 863 017, o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, o vydanie bezdôvodného obohatenia a o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, o odvolaní žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č.k. 11Csp/72/2022-254 zo dňa 30.11.2022, takto

rozhodol:

I. Potvrďuje sa rozsudok vo výrokoch II., III. a IV.

II. Zrušuje sa rozsudok vo výrokoch I., V., VI. a VII. a v rozsahu zrušenia sa vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol nasledovne:

„I. Súd žalobu o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a o vydanie bezdôvodného obohatenia zamieta.

II. Súd určuje, že zmluvná podmienka uvedená v B. o splátkovom úvere, č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa XX.XX.XXXX, v časti I., článok II. Poplatky, bod 2., v znení: „Poplatok za upomienku je vo výške 25 EUR za každú vystavenú upomienku je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

III. Súd určuje, že zmluvná podmienka uvedená v B. o splátkovom úvere, č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa XX.XX.XXXX, v časti I., článok III. Záverečné ustanovenia, bod 3., v znení: „Dlžník vyhlasuje, že sa oboznámil so súčasťami I. zmluvy, ktorými sú Y., I. podmienky, Sadzobník a podmienky určené Zverejnením, za ktorých sa Bankový produkt v zmysle Úverovej zmluvy poskytuje, súhlasí s nimi a zaväzuje sa ich dodržiavať. Pre účely Úverovej zmluvy sa VOP rozumejú Všeobecné obchodné podmienky vydané Bankou s účinnosťou od 1.8.2002 a Úverovými podmienkami Obchodné podmienky Banky pre poskytovanie Úverov a Povolených prečerpaní Privátnym klientom a H. podnikateľom účinné od 1.7.2007. Dlžník ďalej vyhlasuje, že bol Bankou informovaný o skutočnostiach podľa § 37 ods. 2 Zákona o bankách.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

IV. Súd určuje, že zmluvná podmienka uvedená v B. o splátkovom úvere, č. XXXXXXXXXXXX, zo dňa XX.XX.XXXX, v časti I., článok III. Záverečné ustanovenia, bod 7., v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že ich vzájomné právne vzťahy sa budú, podľa § 262 Obchodného zákonníka, spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

V. Žalobu o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky ohľadom spracovateľského poplatku a poplatku za správu úveru zamieta.

VI. Žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% za konanie o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a za konanie o vydanie bezdôvodného obohatenia.

VII. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 50% za konanie o určenie neprijateľných zmluvných podmienok.“

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že v prvom rade nesúhlasil s názorom žalovaného, že pri žalobe o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru musí žalobca preukázať naliehavý právny záujem na požadovanom určení. V danom prípade ide o žalobu podľa § 137 písm. d/ zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len ako „CSP“), teda o určenie právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného právneho predpisu. Týmto osobitným právnym predpisom je § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len ako „ZoSÚ“).

Následne sa súd prvej inštancie zaoberal tým, či nenastala zákonná fikcia o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru v zmysle ZoSÚ v znení účinnom v čase uzavretia Zmluvy o splátkovom úvere zo dňa XX.XX.XXXX (ďalej aj ako „Zmluva“), a to z dôvodov, ktoré uviedol žalobca v žalobe. Nesúhlasil s názorom žalobcu o absencii údajov o dobe trvania zmluvy vzhľadom na to, že v Zmluve je jasne a zrozumiteľne uvedený termín prvej mesačnej splátky (20.7.2012) a poslednej (20.6.2022) a uvedený aj počet mesačných splátok - 120. Žalobca týmito údajmi, hoci ako spotrebiteľ, nepochybne bol informovaný o tom, do kedy jeho zmluva má trvať (samozrejme pri riadnom splácaní úveru). S poukazom na závery rozsudku Najvyššieho súdu SR 7Cdo/183/2020 nemohol dospieť ani k záveru o absencii predpokladov použitých pre výpočet RPMN, tie sú totiž v zmluve uvedené, hoci ako iné náležitosti - teda výška úveru, výška mesačnej splátky, počet splátok, interval splácania. Súd prvej inštancie nesúhlasil ani s názorom žalobcu o uvedení nesprávnej hodnoty priemernej RPMN v Zmluve. Žalobca vychádzal z nesprávnej doby splatnosti zmluvy, keďže vychádzal z kolónky od 5 do 10 rokov, kde je priemerná hodnota RPMN 12,55 %. V tomto prípade však bola dohodnutá splatnosť 120 mesiacov, čo je 10 rokov, úver bol poskytnutý XX.XX.XXXX a splatený mal byť XX.XX.XXXX a preto bolo potrebné vychádzať z položky týkajúcej sa úveru splatného od XX rokov (nie do 10 rokov) teda údaj o priemernej RPMN uvedený v Zmluve je správny. Nesúhlasil ani s názorom žalobcu o uvedení nesprávnej sumy celkovej čiastky na zaplatenie, ktorá je v Zmluve vo výške 21.926,19 eura, keďže vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že poistenie úveru bolo dobrovoľné a preto poistné nemožno zahrnúť do celkových nákladov spotrebiteľa. Súd prvej inštancie sa nestotožnil ani s posledným argumentom žalobcu o nesprávnej výške RPMN v jeho neprospech. Aj pri použití internetovej kalkulačky na portály finančnej osvetly a ochrany finančného spotrebiteľa Ministerstva financií SR pri zadaní údajov - dátumu uzavretia zmluvy, výšky úveru, výšky mesačnej splátky 182,74 eura je RPMN 18,40% a v prípade pripočítania aj spracovateľského poplatku je 18,88%, čo je stále menej ako údaj v Zmluve (19,55%) a to nie je v neprospech spotrebiteľa.

Súd prvej inštancie dodal, že vzhľadom na to, že žalobca je zastúpený advokátom, hoci ide o spotrebiteľský spor, vzťahujú sa aj na neho ustanovenia o sudcovskej koncentrácii, čo vyplýva z § 291 ods. 3 CSP. Žalobca v žalobe uviedol konkrétne skutkové tvrdenia o konkrétnych chýbajúcich alebo nesprávnych náležitostiach zmluvy o spotrebiteľskom úvere a na tom zotrval aj v ďalšom štádiu konania. Súd preto nie je oprávnený pri tejto žalobe skúmať, či nie je daný iný dôvod pre záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, čo si vyžaduje skúmanie iných skutkových okolností.

Žalobca sa zároveň domáhal aj určenia neprijateľných zmluvných podmienok, pričom ide o žalobu podľa § 137 písm. d/ CSP. Oprávnenie na jej podanie má spotrebiteľ s poukazom na § 3 ods. 3, 5 vetu prvú zákona č. 250/2007 Z.z., § 53 a § 53a Občianskeho zákonníka a § 298 CSP. Vzhľadom na princíp právnej istoty zakomponovaný v článku 2 ods. 2 CSP aplikoval právne závery Najvyššieho súdu SR, ale aj Krajského súdu v Prešove (napr. 10Co/30/2018 z 09.04.2019, uznesenie 20Co/295/2014 z 21.4.2016) a vyvodil záver o procesnej prípustnosti žaloby o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky a to aj v prípade ukončenia zmluvy.

K poplatku za každú upomienku vo výške 25 eur uviedol, že má povahu skrytej zmluvnej pokuty, čo je vo vzťahu k spotrebiteľovi nečestné a navyše netransparentné. Uvedenú zmluvnú podmienku možno podradiť pod neprijateľnú zmluvnú podmienku konkretizovanú v tzv. čiernom zozname v § 53 od. 4 pod písm. t/ Občianskeho zákonníka. K zmluvnej podmienke týkajúcej sa aplikácie Obchodného zákonníka súd prvej inštancie uviedol, že ide o zmluvné ustanovenie, ktoré je v rozpore s aktuálnou právnou úpravou - § 52 ods. 2 vetou treťou Občianskeho zákonníka, ktorý bol doplnený o túto vetu zákonom č. 102/2014 Z.z. s účinnosťou od 01.04.2015. Ide o zmluvnú podmienku, ktorá nepochybne spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov zmluvy v neprospech spotrebiteľa, keďže vylučuje použitie Občianskeho zákonníka, ktorého úprava v zásade je pre spotrebiteľa výhodnejšia ako

úprava v Obchodnom zákonníku. Zákon č. 102/2014 Z.z. neobsahuje prechodné ustanovenie k § 52 ods. 2 vete tretej, toto ustanovenie sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred dňom účinnosti danej právnej normy. Ohľadom zmluvnej podmienky týkajúcej sa vyhlásenia spotrebiteľa súd prvej inštancie v celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením rozhodnutia I. č. SK/XXXX/XX/XXXX zo dňa XX.X.XXXX, ktorý aj túto zmluvnú podmienku žalovanej považoval za neprijateľnú. Je neprijateľné, aby bolo na spotrebiteľa štandardnou zmluvnou podmienkou prenášané dôkazné bremeno oboznámenia sa so zmluvnými podmienkami a splnenia si povinností veriteľa zo zákona. Priemerný spotrebiteľ nemusí byť znalý povinností, ktoré veriteľovi ukladá zákon.

Súd prvej inštancie konštatoval, že nevyhovelo len žalobe o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky ohľadom spracovateľského poplatku a poplatku za správu úveru. Uvedené poplatky sú dostatočne transparentné a preto žalobca bol zrozumiteľne uzrozumený s tým, že okrem dohodnutého úroku má zaplatiť aj tento poplatok. Vylúčenie súdnej kontroly zmluvnej podmienky nastáva (okrem iného) v prípade, ak sú zmluvné podmienky formulované jasne a zrozumiteľne ako sa to uvádza v paragrafe 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Tento záver vyplýva aj z rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C - 26/13 zo dňa 30.4.2014, v ktorom európsky súd uviedol, že rozhodujúce je to, či zmluva transparentným spôsobom uvádza príslušnú zmluvnú podmienku, či spotrebiteľ bol o nej riadne informovaný pred uzavretím zmluvy a či mohol na základe jasných a zrozumiteľných kritérií predpokladať hospodárske dôsledky, ktoré z nej pre neho vyplývajú. K podobnému záveru dospel aj Súdny dvor EÚ vo veci C - 621/17 v rozsudku z 3.10.2019 vo veci Gyula Kiss proti CIB bank Zrt a spol., v zmysle ktorého článok 4 ods. 2 a článok 5 smernice Rady 93/13/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že z požiadavky, podľa ktorej musí byť zmluvná podmienka formulovaná jasne a zrozumiteľne, nevyplýva povinnosť, aby také zmluvné podmienky, o aké ide vo veci samej, ktoré neboli individuálne dohodnuté a sú obsiahnuté v zmluve o úvere uzatvorenej so spotrebiteľmi, pričom presne určujú sumu poplatkov za správu a za poskytnutie úveru, ktoré znáša spotrebiteľ, spôsob ich výpočtu a dátum ich splatnosti, tiež podrobne špecifikovali všetky služby poskytované ako protihodnota dotknutých súm. Európsky súd uviedol aj to, že článok 3 ods. 1 citovanej smernice sa má vykladať v tom zmysle, že taká zmluvná podmienka, ktorá sa týka poplatkov za správu zmluvy o úvere, ktorá neumožňuje jednoznačne určiť konkrétne služby poskytované ako protihodnota, v zásade nespôsobuje v rozpore s požiadavkou dobrej viery na úkor spotrebiteľa značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami strán, ktoré vyplývajú zo zmluvy. Na závery rozsudku C-621/17 poukázal vo svojom rozsudku aj Najvyšší súd SR sp. zn. 7Cdo/294/2019 zo dňa 28.2.2022, ktorý poplatok za poskytnutie úveru nepovažoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Uviedol pritom, že uvedený poplatok predstavuje cenu za poskytnutie služby veriteľom, možnosť jeho uplatňovania pripúšťa ZoSÚ ako aj európska judikatúra. Uviedol aj to, že bolo na spotrebiteľovi, ktorý mohol posúdiť hospodárske dôsledky vyplývajúce zo zmluvy, či ju uzavrie a ak sa mu poplatok za poskytnutie úveru, ktorý bol v zmluve vyjadrený určito, jasne a zrozumiteľne, javil vysoký, nič mu nebránilo obrátiť sa na iný subjekt.

O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1, 2 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku v rozsahu výrokov I., V., VI. a VII. podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca z dôvodov uvedených § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Namietal netransparentnosť, nejasnosť a nezrozumiteľnosť obligatórnej náležitosti Zmluvy, ktorou je doba trvania zmluvy, jednak možnosťou jej zistenia z údajov o termíne prvej mesačnej splátky (20.7.2012) a poslednej splátky (20.6.2022) a z počtu mesačných splátok (120) a druhýkrát jej sformulovaním v časti I. článku III. bod 12 tak, že zmluva sa uzatvára na dobu neurčitú, a to až do úplného vysporiadania všetkých vzťahov, ktoré vznikli na základe alebo v súvislosti s úverom. Za nesprávnu považoval aj úvahu súdu prvej inštancie o tom, že doba trvania zmluvy je daná údajmi o splatnosti prvej a poslednej splátky a počtom splátok, ako je mylne tento algoritmus použitý aj v rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR, na ktoré sa súd prvej inštancie odvoláva. Vo vzťahu obligatórnej náležitosti predpoklady použité na výpočet RPMN podľa § 9 ods. 2 písm. j) ZoSÚ poukázal na bod 3. výroku rozsudku Súdneho dvora EÚ, vo veci C-448/17, z ktorého vyplýva, že ak zmluva obsahujúca len matematický vzorec výpočtu RPMN, tak to nestačí, ale musí byť tento vzorec doplnený predpokladmi nevyhnutnými na uskutočnenie tohto výpočtu, čo neznamená nič iné, ako doplnenie o jednotlivé premenné, konkrétnymi údajmi aj s ich pomenovaním, teda uvedením všetkých predpokladov použitých na výpočet RPMN, platných pre konkrétnu Zmluvu, s explicitným vyjadrením, že ide o predpoklady použité na výpočet RPMN.

Ak pri náležitosti, doba trvania zmluvy, podľa žalobcu si súd prvej inštancie zamieňa pojem doby trvania zmluvy s pojmom zmluvná splatnosť, tak pri náležitosti priemernej RPMN robí zámenu opačnú. Pre správne zistenie priemernej RPMN je rozhodujúca zmluvná splatnosť, lebo podľa dĺžky zmluvnej splatnosti a nie podľa doby trvania zmluvy sú evidované údaje o novoposkytnutých spotrebiteľských

úveroch. V tejto veci je zmluvná splatnosť, od prvej splátky XX.XX.XXXX do XX.X.XXXX, čo je 119 mesiacov a preto je potrebné vychádzať zo súhrnných informácií za prvý štvrtrok XXXX a v zmysle nich, pri kolónke - Ostatné spotrebiteľské neuvedené v r. 1 až 5 vo výške viac ako 6.500 eur, so zmluvnou splatnosťou od 5 do 10 rokov a Priemernou RPMN 12,55 % a nie so zmluvnou splatnosťou nad 10 rokov, s priemernou RPMN 13,80 %.

Žalobca ďalej namieta zistenie súdu prvej inštancie, že do celkových nákladov nemal byť zahrnutý poplatok za poistenie úveru, lebo poistenie bolo dobrovoľné. Čo sa týka poistenia, tak pripúšťa, že v časti I. Zmluvy Základné podmienky sa pod bodom 1. uvádza, že sa poistenie nevyžaduje a v časti II. Zmluvy sa uvádza, že má záujem o poistenie a žiada Rozšírený súbor poistenia, ale z formulárovej zmluvy nepochybne vyplýva, že ak chcel úver získať, nemal možnosť žiadnej voľby, aby mohol poistenie svojou vôľou v tlačive zmluvy odmietnuť. Zmluva dáva len jednu možnosť na získanie úveru a to možnosť, s úverom prijať aj poistenie. Zo zmluvných dokumentov navyše vyplýva netransparentnosť samotnej splátky úveru, čo vlastne obsahuje. Poukázal na to, že v Zmluve nie je uvedené čo splátka vo výške 189,14 eura obsahuje. A čo sa týka poplatkov, okrem spracovateľského poplatku Zmluva uvádza, že sa platia v pravidelných splátkach v periodicite a termíne splátok úveru, ale nehovorí sa, že sa platia v splátke úveru, ako jej súčasť. V súvislosti s Obchodnými podmienkami, sa súd prvej inštancie, pri svojom zistení že spracovateľský poplatok vo výške 169 eur bol započítaný do prvej splátky, odvoláva na bod 5.2 Obchodných podmienok, čo však z Obchodných podmienok, ani z ich bodu 5.2 nevyplýva, ale najmä je také zistenie v rozpore so sprievodným listom platobnej histórie, predloženej žalovaným, keď 20.07.2012 došlo aj k samostatnej sumy vkladu 187,02 eura, aj k samostatnému zaplateniu poplatku 2.12 eura a 166,88 eura, čo predstavuje spolu spracovateľský poplatok 169 eur. Z prehľadu týchto platieb nevyplýva, že by bol spracovateľský poplatok zahrnutý do prvej splátky úveru, ale že bol zaplatený samostatne, mimo splátok úveru. Z uvedeného vyplýva, že celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť neobsahuje správnu výšku celkových nákladov a preto zákonite nemôže byť v Zmluve vyjadrená v správnej výške.

Odvolacie námietky k výške RPMN nadväzujú na námietky k celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť. Ak celková čiastka neobsahuje správnu výšku celkových nákladov, musí byť nesprávna aj výška RPMN, a z argumentácie uvedenej vyššie vyplýva, že bude podhodnotená v neprospech spotrebiteľa. Podľa žalobcu súd prvej inštancie síce správne konštatoval, že všetky poplatky, ktoré sú predmetom žaloby, predstavujú zmluvné podmienky podliehajúce súdnemu prieskumu, avšak sa mylne domnieva, že ak sú formulované jasne a zrozumiteľne nastáva vylúčenie súdnej kontroly zmluvnej podmienky. Z kvantitatívneho ani kvalitatívneho hľadiska, žalobca nevidí vo vzťahu k aplikácii § 53 ods. 4 písm. t/ OZ rozdiel medzi poplatkom za upomienku a poplatkom spracovateľským a za správu úveru. Súd prvej inštancie mal určiť aj neprijateľnosť predmetných poplatkov aplikovaním § 53 ods. 4 písm. t/ OZ. Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 7Cdo/294/2019, ani rozsudok Súdného dvora EÚ, vo veci C-621/17, sa ustanovením § 53 ods. 4 písm. t/ OZ nijako nezaoberajú a preto sa súdnej veci netýkajú. Ak dodávateľ využíva spoplatnenie konkrétnych úkonov alebo služieb, môže v zmysle § 53 ods. 4 písm. t/ OZ na spotrebiteľa prenášať len také nákladové bremeno, ktoré bude sledovať prospech spotrebiteľa v prevažnej miere. Poukázal na to, že v tejto veci ide o poplatok za činnosť žalovaného, ktorý je ako licencovaný poskytovateľ úverov, povinný vykonávať pri vykonávaní svojej bankovej činnosti. Žalovaný je povinný viesť na účely účtovné, daňové a evidenčné, ako aj na účely kontroly jeho činnosti Národnou bankou SR a ďalšími príslušnými inštitúciami evidenciu poskytovaných úverov a priebeh ich splácania. On ako dlžník nepotrebuje viesť úverový účet a spravovať ho. Evidenciu úveru a jeho splácanie je povinný viesť žalovaný.

Napokon žalobca poukázal na to, že súd prvej inštancie sa oboznámil zo spisom Okresného súdu Prešov, sp. zn. 7Csp/147/2020 a podľa odôvodnenia 20. napadnutého rozsudku zistil, že súd v rozsudku žalobu právneho nástupcu Slovenskej sporiteľne a.s. ohľadne pohľadávky z tej istej úverovej zmluvy zamietol z dôvodu, že veriteľ nebol oprávnený úver predčasne zosplatiť podľa § 11 ods. 2 vety prvej ZoSÚ, pretože nepostupoval s odbornou starostlivosťou pri skúmaní bonity dlžníka. Žalobca namieta, že súd prvej inštancie sa mal so svojimi zisteniami o bonite, z úradnej moci, vyporiadať aj v terajšej veci, nakoľko posudzoval tú istú úverovú zmluvu. Súd skúma v spotrebiteľských veciach aj v prípade zastúpenia spotrebiteľa advokátom ex offio napr. neprijateľnosť zmluvných podmienok, obligatórne náležitosti zmlúv, odbornú starostlivosť a osobitne pri zisťovaní bonity dlžníka, rozpor s dobrými mravmi, podľa zákona o ochrane spotrebiteľov, premlčanie uplatňované proti spotrebiteľom, nekalé obchodné praktiky a ďalšie.

Na základe uvedeného navrhol rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

V nadväznosti na odvolacie námietky, podal žalobca podnet na prejudiciálne konanie, aby odvolací súd, ak to bude považovať za vhodné, podal návrh na začatie prejudiciálneho konania na Súdny dvor Európskej únie a v takom prípade konanie prerušil, s otázkami v tom zmysle:

1. Či článok 10 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES (ďalej len Smernica) sa má vykladať v tom zmysle, že jednotlivé tam uvedené náležitosti, ktoré úverová zmluva uvádza, musia byť v úverovej zmluve uvedené explicitne, ako Smernicou vymedzené legálne definované pojmy, ktoré sú pre veriteľa záväzné, alebo postačuje, ak obsah týchto Smernicou vymedzených pojmov vyplýva z celého textu úverovej zmluvy bez toho, aby veriteľ v úverovej zmluve tieto Smernicou vymedzené pojmy explicitne uviedol slovami, ktoré požiadavky Smernice na pojmy vymedzené v článku 10 Smernice vyjadrujú a ak spotrebiteľ chce zistiť, či úverová zmluva predpísané náležitosti obsahuje, má viesť aké predpísané náležitosti má úverová zmluva obsahovať a má si ich v úverovej zmluve nájsť, odvodiť, alebo vypočítať sám, z ďalších obsahových náležitostí, ktoré úverová zmluva obsahuje.

2. Či Smernica Rady 93/13/EHS a rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-621/17, z 3.10.2019 bráni tomu, aby podľa Slovenského práva, a to podľa § 53 ods. 4 písm. t/ OZ, podľa ktorého: „Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa“, bol poplatok za správu a vedenie úverového účtu, o aký ide vo veci samej, považovaný za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

4. Proti tomuto rozsudku v rozsahu výrokov II., III., IV. a VII. podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný z dôvodov uvedených § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP. Napadnutému rozsudku prvorodo žalovaný vytýka, že sa vôbec nezapodieval otázkou, či je určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok vôbec užitočné pre žalobcu a či toto určenie môže plniť hlavnú, preventívnu funkciu určovacieho rozsudku. Zdôraznil, že tu nejde o podmienku naliehavého právneho záujmu ako jeden zo znakov procesnoprávnej normy v ustanovení § 137 písm. c) CSP ale o širšiu otázku, či má žalobca vôbec nejaký (akýkoľvek) právny záujem na požadovanom určení, ktorý je podmienkou každej žaloby. Žalobca neprodukoval vonkoncom žiadne tvrdenie, ako sa napadnuté zmluvné podmienky negatívne prejavujú do jeho právneho postavenia, resp. ako by sa prípadný kladný určovací výrok pozitívne premietol do jeho právnej sféry. Žiadne zisťovanie v danom ohľade nevykonal ani súd prvej inštancie. Samotná okolnosť, že žalobca nepredniesol žiadne tvrdenie na splnenie esenciálnej podmienky praktickej potrebnosti určovacieho návrhu, bola teda plne postačujúca pre jeho zamietnutie. Obstáť nemôže obstáť právny názor súdu prvej inštancie, podľa ktorého prípustnosť žalobného návrhu vyplýva aj z ustanovenia § 3 ods. 5, prvej vety, zákona č. 250/2007 Z. z. Procesná prípustnosť príslušného návrhu napokon nemôže byť daná ani ustanovením § 298 CSP. Odporuje jednak výslovnému - a jednoznačnému - zneniu § 137 písm. d) CSP, ktoré vyžaduje existenciu „osobitného predpisu“, čo CSP nie je. V odôvodnení napadnutého rozsudku nič nenasvedčuje tomu, že by súd prvej inštancie podrobil posudzované zmluvné podmienky prieskumu z hľadiska kritérií v zmysle rozsudkov Súdneho dvora C-415/11a rozsudku C-226/12.

Namietal vo vzťahu k poplatku za upomienku, že súd prvej inštancie úplne ignoroval napr. preventívne a sankčné pôsobenie dojednania, ktoré je z povahy spojené s protiprávnym správaním dlžníka. Súd prvej inštancie bral zreteľ iba na záujmy protiprávne konajúceho subjektu, ale nie už na oprávnené záujmy veriteľa, najmä na jeho legitímny záujem na riadnom splácaní úverovej pohľadávky. Súd rozhodol bez akéhokoľvek dokazovania a zisťovania skutočných nákladov a navyše nerozumie, prečo by mali byť zohľadnené len tzv. vecné náklady, a nie napr. aj cena práce zamestnanca, ktorý sa miesto svojich obvyklých pracovných povinností musí venovať delikventnému dlžníkovi - sformuloval skutkové „zistenie“, že „nepochybne“ nedosahujú výšku predmetného poplatku. K žiadnemu jednostrannému nanúteniu poplatku v určitej výške nedošlo, tento bol úplne transparentne vyjadrený v ustanovení čl. II. bod 2 Zmluvy.

Čo do určovacieho výroku týkajúceho sa zmluvného vyhlásenia o oboznámení sa so súčasťami zmluvy, žalovaný namietal, že sformuloval súd prvej inštancie striktný právny názor o akomsi prenásaní dôkazného bremena, opäť ho však vôbec nekonfrontoval s jeho procesnou obranou, že to nielen nie je zámerom príslušného ustanovenia, ale najmä takéto „prenášanie“ pojmov, v mantineloch platného práva, neprichádza do úvahy. Súd prvej inštancie tu aplikoval právnu normu v ustanovení § 53 ods. 4 písm. l) Občianskeho zákonníka, podľa ktorého za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré ..... l) obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosti niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana.....“ Už na prvý pohľad je však zjavné, že napadnuté zmluvné vyhlásenie takýto charakter nemá. Nenachádza sa v ňom žiadna formulácia typu „táto skutočnosť sa považuje

za nespornú, ak dlžníci nepreukážu opak“, prípadne „túto skutočnosť musia vždy preukázať dlžníci“. Určenie neprijateľnosti príslušného zmluvného vyhlásenia má za následok vážny zásah do zaručených práv banky ako veriteľa zo zmluvy o úvere (ale potenciálne aj ktoréhokoľvek subjektu zmluvy), ktoré sú súčasťou ústavného konceptu práva na súdnu a inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Z napadnutého rozsudku nemožno zistiť, na základe akej výkladovej metódy dospel súd prvej inštancie k záveru, že zmluvná dikcia: „Zmluvné strany sa dohodli, že ich vzájomné právne vzťahy sa budú, podľa § 262 Obchodného zákonníka, spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka.“ vylučuje použitie Občianskeho zákonníka. Určite to nemohol byť výklad gramatický, keďže príslušné dojednanie neznie „Ustanovenie § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka sa nepoužije.“ alebo „Zmluvné strany sa dohodli, že ich vzájomné právne vzťahy sa budú spravovať len Obchodným zákonníkom.“ Len zo samotného faktu, že určitý právny vzťah je právne-teoreticky posudzovaný ako obchodnoprávny, predsa nijako nemožno vyvodiť, že už vôbec nepodlieha úprave občianskoprávnej, resp. že by len z tohto dôvodu mal byť vyňatý spod pôsobnosti osobitných právnych noriem zavedených na úseku ochrany spotrebiteľa. Rovnako v konaní nevyšlo najavo, že by žalovaný po uzavretí zmluvy s poukazom na dojednanie o aplikácii Obchodného zákonníka chcel vylúčiť použitie akýchkoľvek občianskoprávnych noriem dopadajúcich na záväzkový vzťah ňou zriadený, vrátane osobitných noriem slúžiacich na ochranu spotrebiteľa. Zmluvná podmienka o voľbe Obchodného zákonníka vôbec nevylučuje použitie ustanovenia § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, a už vôbec nie Občianskeho zákonníka ako takého, jej účinkom je výlučne založenie obchodného záväzkového vzťahu - ktorý by v prípade jej absencie tak či tak vznikol priamo zo zákona [§ 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka] - na ktorý sa následne všade tam, kde by došlo ku konfliktu noriem obchodného práva a občianskeho práva, použijú normy práva občianskeho.

Navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie, a to tak, že žalobu v napadnutom rozsahu zamietne a zaviazhe žalobcu na náhradu trov prvoinštančného i odvolacieho konania o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, v oboch prípadoch v rozsahu 100 %.

5. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca. Uviedol, že žalovaný sa mylne domnieva, že určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky je neprípustné pre rozpor s ustanoveniami CSP. Predmetná žaloba predstavuje efektívny procesný prostriedok pre neho ako spotrebiteľa, aby bola zabezpečená ochrana ohrozených a porušených práv v dôsledku nedodržania povinnosti žalovaného ako dodávateľa nepoužívať neprijateľné zmluvné podmienky vo formulárových zmluvách, ako aj nekalých obchodných praktík pri ich uzatváraní. Poukázal na závery súdu prvej inštancie o neprijateľnosti jednotlivých zmluvných podmienok a stotožnil sa s nimi v plnom rozsahu.

6. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný. Vo vzťahu k zmluvným náležitostiam týkajúcim sa trvania zmluvy o úvere, predpokladom použitým na výpočet RPMN, priemernou RPMN považoval odvolacie námietky žalobcu za nedôvodne, čo následne podrobne rozviedol. Vo vzťahu k poisťovnému na poistenie úveru síce žalobca spochybnil jeho dobrovoľný charakter, t. j. že nebol podmienkou úveru v zmysle pravidiel § 2 písm. g) ZoSÚ v znení účinnom dňa 23.05.2012. Opomenul však, že dobrovoľnosť poistenia bola v konaní pred súdom prvej inštancie dôkladne posudzovaná ako skutková a dôkazná otázka. Vyplývala jednak priamo z ustanovení časti II. (Súhlas s Poistením k Úveru) zmluvy splátkovom úvere zo dňa 23. 05. 2012, podpisom ktorej žalobca potvrdil, že sám prejavil záujem o poistenie úveru a sám oň požiadal. Navyše, dobrovoľnosť poistenia bola preukázaná aj svedeckou výpoveďou zamestnankyne banky na pojednávaní dňa 30.11.2022, o vierohodnosti ktorej nemal súd prvej inštancie žiadne pochybnosti. V súvislosti s odvolacími dôvodmi týkajúcimi sa spotrebiteľskej prijateľnosti zmluvných dojednaní o poplatkoch sa plne odvolal na podrobnú a komplexnú argumentáciu, ktorú predniesol v rámci sporovej obrany v konaní pred súdom prvej inštancie. Plne sa takisto stotožnil s poukazmi rozsudku zo dňa 30.11. 2022 na relevantnú judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (C-26/13, C-621/17) i Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (R 12/2022 - 7Cdo 294/2019), na odklon od ktorej neexistuje v prípade žalobcu žiaden dôvod. Žalobca založil svoju odvolaciu námietku výlučne na neprípustnej retroaktívnej aplikácii ustanovenia § 53 ods. 4 písm. t) Občianskeho zákonníka. Uvedené však považoval za úplne irelevantné, keďže nie je možné ignorovať prechodné ustanovenie § 879p Občianskeho zákonníka, najmä jeho rozhodujúcu druhú časť, podľa ktorej vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároku z nich vzniknuté pred 11. júnom 2014 a sa však posudzujú podľa predpisov účinných do 12. júna 2014. ak nie je ustanovené inak.“ Nemôže byť pritom žiadnej pochybnosti, že nárok banky na poplatky vznikol a bol aj uspokojený zo strany žalobcu už pred r. 2014.

7. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v časti potvrdiť a v časti zrušiť a vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň nebol dôvod pre to, aby odvolací súd reflektoval na podnet žalobcu k podaniu návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

8. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným porušením práva na spravodlivý proces, existenciou inej vady v konaní, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci nesprávnymi skutkovými zisteniami a nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

9. V danom prípade bol predmetnou Zmluvou o splátkovom úvere zo dňa XX.XX.XXXX (ďalej aj ako „Zmluva“) založený medzi žalovaným ako veriteľom a žalobcom ako dlžníkom záväzkovo-právny vzťah, z ktorého vyplynula veriteľovi povinnosť poskytnúť za dohodnutých podmienok žalobcovi ako dlžníkovi úver - peňažné prostriedky 9.999 eur a žalobcovi ako dlžníkovi povinnosť poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť žalovanému aj s úrokmi a dohodnutými poplatkami (vrátane spracovateľského poplatku vo výške 169 eur a poplatku za správu úveru vo výške 2,99 eur mesačne) splátkou vo výške 189,14 eura pri konečnej splatnosti XX.XX.XXXX.

10. V danom prípade išlo vzhľadom k subjektom Zmluvy (dodávateľ podľa ust. § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka a spotrebiteľ podľa cit. ust. § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka) o zmluvu spotrebiteľskú podľa cit. ust. § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Možno bez najmenších pochybností konštatovať, že v danom prípade išlo o tzv. formulárovú zmluvu, ktorá bola uzavieraná vo viacerých prípadoch a spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom ovplyvnil nemohol. Zároveň túto úverovú zmluvu vzhľadom k tomu, že predmetom zmluvy bolo poskytnutie bezúčelového úveru (pôžičky) zo strany veriteľa poskytujúceho úvery v rámci svojho podnikania spotrebiteľovi možno podľa ustanovenia § 1 ods. 1 a 2 a § 2 písm. d) ZoSÚ podradiť pod právnu úpravu zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa ZoSÚ. Uvedené je dôvodom k tomu, aby súdnej kontrole boli podrobené aj zmluvné dojednania majúce charakter podmienok spôsobujúcich značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Pritom by nemali byť žiadne pochybnosti o tom, že spotrebiteľ je slabšou zmluvnou stranou, či už z dôvodu neinformovanosti alebo vyjednávacej pozície pri pokuse dosiahnuť zmenu už vopred naformulovanej zmluvy.

11. K odvolaniu žalovaného, ktoré smerovalo voči výrokom, ktorými súd prvej inštancie vyslovil neprijateľnosť zmluvných podmienok označených žalobcom v ním podanej žalobe (výroky II., III. a IV.) a voči výroku o trovách konania v časti týkajúcej sa určenia neprijateľnosti týchto zmluvných podmienok (výrok VI.), odvolací súd uvádza:

12. Pokiaľ ide o odvolacie námietky žalovaného o nemožnosti určenia neprijateľnosti a teda neplatnosti predmetných zmluvných podmienok z dôvodu procesnej neprípustnosti takejto žaloby, tieto námietky vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodné. Ako správne konštatoval súd prvej inštancie, Najvyšší súd SR vyslovil, že v prípade žaloby spotrebiteľa o určenie/vyslovenie neprijateľnosti alebo neplatnosti zmluvnej podmienky nie je potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem. Ide o osobitný druh žaloby patriacej spotrebiteľovi s cieľom domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva pred neprijateľnými podmienkami na súde, ktorá má podklad v osobitných predpisoch (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 27/2018 z 28.3.2019).

13. Občiansky zákonník v ust. § 53 ods. 1 priamo uvádza, že spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). S akoukoľvek neprijateľnou podmienkou upravenou v spotrebiteľskej zmluve sa spája sankcia neplatnosti, čo priamo vyplýva z ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka.

14. Ust. § 3 ods. 5 veta prvá zákona č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov priamo umožňuje spotrebiteľovi proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa domáhať sa ochrany svojho práva proti porušiteľovi na súde.

15. Možnosť určenia niektorej zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve za neprijateľnú, a teda neplatnú, priamo vyplýva aj z ust. § 53a Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc z tohto ustanovenia, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej podmienky alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

16. Ak žalovaný vo svojom odvolaní poukazuje na § 137 CSP, ktorý uvádza obsah žaloby, teda čo možno žalobou požadovať, tak tam uvedený výpočet žalôb je len príkladný, čo vyplýva z uvodzovacej vety „Žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o“. Nie sú teda vylúčené ani iné druhy žalôb. Samotný procesný kódex - Civilný sporový poriadok potom v § 298 ods. 1 CSP uvádza, že súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou. Žaloba o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve je teda procesne prípustná.

17. Najvyšší súd SR v uznesení z 30.05.2019, sp. zn. 2Co/1/2018 uviedol.: „Odvolací súd v nadväznosti uvádza, že zmyslom konania o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach je vysloviť neprijateľnosť zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách alebo určiť obchodnú prax za nekalú mimo rámca všeobecného sporu medzi spotrebiteľom a dodávateľom. Zároveň však treba dodať, že možnosť súdu vysloviť neúčinnosť zmluvnej podmienky aj v individuálnom prípade a s účinkami inter partes zostáva zachovaná aj v režime spotrebiteľského sporu (pozri § 298 CSP). Abstraktná kontrola neprijateľnosti zmluvných podmienok však prebieha mimo rámca konkrétneho konania, na podnet špecificky legitimovaných subjektov (§ 302 CSP) a so špecifickými účinkami tohto rozsudku (§ 306 CSP).

18. Odvolací súd pripomína, že po prvé podľa ustálenej judikatúry je vnútroštátny súd povinný ex offio posúdiť nekalú povahu zmluvnej podmienky patriacej do pôsobnosti smernice 93/13, a tým odstrániť nerovnováhu existujúcu medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom, a to hneď ako je oboznámený s právnymi a so skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel (rozsudok z 11. marca 2020, Lintner, C-511/17, EU:C:2020:188, bod 26 a citovaná judikatúra). Po druhé v prípade neexistencie uvedených právnych a skutkových okolností musí mať vnútroštátny súd rozhodujúci v spore medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom možnosť ex offio nariadiť vykonávanie dôkazov s cieľom zistiť, či ustanovenie nachádzajúce sa v zmluve, ktorá je predmetom sporu, patrí do pôsobnosti tejto smernice (pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. marca 2020, Lintner, C-511/17, EU:C:2020:188, body 36 a 37 a citovanú judikatúru).

19. V tomto kontexte Súdny dvor už viackrát zdôraznil, že vnútroštátny súd má ex offio posúdiť nekalú povahu zmluvnej podmienky patriacej do pôsobnosti smernice 93/13, a tým odstrániť nerovnováhu medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom, hneď ako je oboznámený s právnymi a so skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel (rozsudky zo 14. marca 2013, Aziz, C-415/11, EU:C:2013:164, bod 46 a citovaná judikatúra; z 21. decembra 2016, Gutiérrez Naranjo a i., C-154/15, C-307/15 a C-308/15, EU:C:2016:980, bod 58, ako aj z 26. januára 2017, Banco Primus, C-421/14, EU:C:2017:60, bod 43). Okrem toho smernica 93/13, ako vyplýva z jej článku 7 ods. 1 v spojení s jej dvadsiatym štvrtým odôvodnením, ukladá členským štátom povinnosť stanoviť primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili ďalšiemu uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatváraných so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov (rozsudok z 26. júna 2019, Addiko Bank, C-407/18, EU:C:2019:537, bod 44 a citovaná judikatúra).

Aj keď Súdny dvor už opakovane a vzhľadom na požiadavky článku 6 ods. 1, ako aj článku 7 ods. 1 smernice 93/13 vymedzil spôsob, akým má vnútroštátny súd zabezpečiť ochranu práv, ktoré spotrebiteľom vyplývajú z tejto smernice, nič to nemení na skutočnosti, že právo Únie v zásade neharmonizuje konania uplatniteľné na skúmanie údajne nekalej povahy zmluvnej podmienky a že tieto konania teda patria do vnútroštátneho právneho poriadku členských štátov, avšak pod podmienkou, že nesmú byť menej výhodné ako tie, ktorými sa spravujú podobné situácie vo vnútroštátnom práve (zásada ekvivalencie), a nesmú v praxi znemožňovať alebo príliš sťažovať výkon práv poskytnutých spotrebiteľom právom Únie (zásada efektivity) (pozri najmä rozsudok z 26. júna 2019, Addiko Bank, C-407/18, EU:C:2019:537, body 45 a 46, ako aj citovanú judikatúru)

Článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá neumožňuje, aby súd rozhodujúci o nariadení výkonu rozhodnutia, na ktorý bola podaná námietka proti exekúcii, posúdil ex offo alebo na návrh spotrebiteľa nekalú povahu podmienok zmluvy uzavretej medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom, ktorá je exekučným titulom, pokiaľ súd rozhodujúci vo veci samej, na ktorý môže byť podaná samostatná žaloba podľa všeobecného práva na účely preskúmania potenciálne nekalej povahy podmienok takejto zmluvy, je oprávnený prerušiť exekučné konanie dovtedy, kým nerozhodne vo veci samej, len vtedy, ak je zložená zábezpeka, ktorej výška môže odradiť spotrebiteľa od toho, aby takúto žalobu podal a zotrval na nej (pozri v ďalšom Rozsudok Súdneho dvora (veľká komora) zo dňa 17. mája 2022 vo veci C-725/19).

20. Vo vzťahu k poplatku za upomienky vo výške 25,- eur správne súd prvej inštancie poukázal na ust. § 53 ods. 4 písm. t) OZ, podľa ktorého za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa. Ustanovenie § 53 ods. 4 písm. t) OZ bolo prijaté zákonom č. 102/2014 Z.z. s účinnosťou od 13.06.2014 s prechodným ustanovením § 879p OZ, podľa ktorého ustanovením § 53 ods. 4 písm. t) Občianskeho zákonníka sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 13.06.2014, teda aj na Zmluvu uzatvorenú medzi stranami sporu XX.XX.XXXX.

21. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že sa jedná o poplatok, ktorý nie je primeraný, predstavuje skrytú sankciu vo vzťahu k žalobcovi ako spotrebiteľovi a spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Kým úrok vyjadruje cenu za úver, poplatky sú cenou za tzv. vedľajšie plnenie. Ak však má poplatok obstať z hľadiska súdnej kontroly podľa § 53 ods.1 OZ, musí ísť o plnenie, ktoré je pre spotrebiteľa skutočné, ktoré má svoj význam, alebo inými slovami povedané, má pre spotrebiteľa pridanú hodnotu. A contrario plnenie, ktoré prevažne nie je v záujme spotrebiteľa, je plnením, za ktoré môže ísť o poplatok neprijateľný. Upomienka nemôže mať sankčný charakter. V opačnom prípade by mala skutočne povahu tzv. skrytej zmluvnej pokuty, čo je vo vzťahu k spotrebiteľovi nečestné a netransparentné. Zmyslom upomienky je upozornenie a súčasne výzva pre dlžníka, aby si dodatočne splnil svoju povinnosť, s plnením ktorej je v omeškaní. Účelom zaslania upomienky nemôže byť získanie majetkového prospechu vo forme finančnej sankcie voči spotrebiteľovi ako dlžníkovi, ktorá by prinášala majetkový prospech dodávateľovi. Možné náklady spojené s vyhotovením upomienky a jej zasláním sú nepochybne nižšie ako poplatok vo výške 25 eura. Tento poplatok nemožno chápať ani ako poplatok za službu, teda za plnenie, ktoré je poskytované spotrebiteľovi.

22. Poplatok za upomienku vo výške 25,- eur nie je v záujme spotrebiteľa. Poplatky za služby spojené s administratívnou agendou predstavujú plnenia, ktoré nie sú v záujme spotrebiteľa a konanie banky spočívajúce v účtovaní takýchto poplatkov možno hodnotiť vo vzťahu k spotrebiteľovi ako poškodzujúce. Preto s poplatkami za takéto plnenia sa spája záver o ich neprijateľnosti. Pre spotrebiteľa je vždy neprijateľné spolplatňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak tieto sú poskytované (vykonávané) vo vlastnom záujme dodávateľa.

23. Vo vzťahu k podmienke o oboznámení sa dlžníka so súčasťou zmluvy upravenej v časti I., čl. III. Záverečných ustanovení, bod 3 Zmluvy, je potrebné uviesť, že ak majú byť všeobecné obchodné podmienky súčasťou zmluvy, je potrebné vyjadriť s nimi súhlas. Dôkazné bremeno ohľadne existencie vôle spotrebiteľa byť viazaný nielen zmluvou, ale aj všeobecnými obchodnými podmienkami, ako aj skutočnosť, že spotrebiteľ bol s týmito podmienkami riadne oboznámený, zaťažuje dodávateľa, pričom pre preukázané oboznámenie sa nepostačuje len konštatovanie a vyhlásenie spotrebiteľa vo

formulárovej zmluve o tom, že bol s obchodnými podmienkami oboznámený. Obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách majú slúžiť predovšetkým na to, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednanie technického a vysvetľujúceho charakteru. Naopak, nemajú slúžiť na to, aby do nich často v neprehľadnej, zložito formulovanej a malým písmom písanej forme skryl dodávateľ dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých sa predpokladá, že pozornosti spotrebiteľa najskôr uniknú (napr. rozhodcovská doložka, dojednanie o zmluvnej pokute, vznik možného nepovoleného prečerpania a povinnosť platiť úrok s tým spojený). Všeobecné obchodné podmienky predstavujú rozsiahly, pre priemerného spotrebiteľa na porozumenie náročný text, vopred pripravený dodávateľom, bez možnosti spotrebiteľa zmeniť ich obsah. Z tohto dôvodu existuje nezanedbateľné riziko, že spotrebiteľ si nebude v čase uzavretia zmluvy vedomý svojich zmluvných povinností a zaviazá sa tak k splneniu povinností, pri znalosti ktorej by k uzavretiu zmluvy nepristúpil. Ak banka uvedie podstatné obsahové náležitosti len v rámci rozsiahlych, pre priemerného spotrebiteľa na porozumenie náročných všeobecných obchodných podmienok, nemožno takémuto konaniu priznať právnu ochranu. Zmluvná podmienka, obsahom ktorej je vyhlásenie spotrebiteľa, že sa pred uzatvorením zmluvy oboznámil so zmluvnými podmienkami a súhlasí s nimi, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa § 53 ods. 4 písm. l) Občianskeho zákonníka, pretože na spotrebiteľa sa prenáša dôkazné bremeno v otázke, či sa pred uzatvorením zmluvy s predloženými zmluvnými podmienkami skutočne oboznámil.

24. Rovnako sa stotožnil odvolací súd aj so záverom súdu prvej inštancie o neprijateľnosti zmluvnej úpravy o voľbe Obchodného zákonníka. Podľa dojednania obsiahnutého v zmluve v časti I., článok III Záverečné ustanovenia, bod 7., vzájomné právne vzťahy sa mali v súlade s ust. § 262 OZ spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka. Je teda nepochybné, že ustanoveniami Obchodného zákonníka sa mali riadiť všetky vzťahy medzi žalobkyňou a žalovaným bez akýchkoľvek výnimiek. Obchodný zákonník pritom úpravu neprijateľných zmluvných podmienok neobsahoval. Cieľom dojednania o výlučnej aplikácii ustanovení Obchodného zákonníka zo strany žalovaného bolo znemožnenie aplikácie právnych predpisov zameraných na ochranu spotrebiteľa na vzniknutý právny vzťah.

25. Správne súd prvej inštancie poukázal na novelu Občianskeho zákonníka účinnnej od 01.04.2015, ktorá doplnila ustanovenie § 52 ods. 2 o tretiu vetu, podľa ktorej na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Právny predpis, ktorého súčasťou je toto ustanovenie, nemá prechodné ustanovenia, čo znamená, že sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred účinnosťou tohto právneho predpisu. Tento záver priamo vyplýva nielen z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 21.04.2015 vydaného vo veci 3MCdo 14/2014, ale aj z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.05.2015 vydaného vo veci 8MCdo 13/2014.

26. Podľa ust. § 54 ods. 1 OZ, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V ust. § 54 ods. 1 OZ je obsiahnuté všeobecné pravidlo, podľa ktorého v prípade uzatvárania spotrebiteľských zmlúv treba dodržiavať právnu úpravu spotrebiteľských zmlúv. Toto pravidlo má pôsobiť aj preventívne, teda slúži na vyjadrenie toho, v akom zmysle má dodávateľ pripravovať podmienky spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sú v zákone zakotvené pre uzatváranie konkrétnych spotrebiteľských zmlúv. Týchto zákonom ustanovených podmienok sa spotrebiteľ nemôže vopred vzdať. Preto by bolo neplatné aj také dojednanie v spotrebiteľskej zmluve, v ktorej by spotrebiteľ dal súhlas na neakceptovanie zákonom ustanovenej podmienky, či obchádzanie niektorej neprijateľnej podmienky. To by v konečnom dôsledku zhoršilo jeho zmluvné postavenie. Podmienky spotrebiteľských zmlúv upravené v zákone sú vo vzťahu k spotrebiteľovi kogentné, keďže nepripúšťajú odchýlnu úpravu, ktorou by sa zhoršilo postavenie spotrebiteľa. Dojednanie použitia ustanovení Obchodného zákonníka na právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, za situácie, ak v súlade s ust. § 52 ods. 2 OZ, na tieto právne vzťahy sa vždy musia prednostne použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka, predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Súd prvej inštancie preto správne postupoval, ak takúto zmluvnú podmienku vyhlásil za neprijateľnú

27. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na nedávne rozsudky tunajšieho súdu sp. zn. 17CoCsp/46/2022 zo dňa 31.01.2023 a 3CoCsp/35/2022 z 06.12.2022 vo veciach podaných žalôb proti

rovnakému dodávateľovi R. ako v prejednávanej veci, v ktorých boli právoplatné potvrdené výroky o neprijateľnosti uvedených zmluvných podmienok.

28. K námietke porušenia práva na spravodlivý proces odvolací súd poznamenáva, že nezávislosť rozhodovania súdov sa musí uskutočňovať v ústavnom a v zákonom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ako vyplývajú z čl. 46 ods. 1 a násl. Ústavy SR a z čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Jedným z týchto princíпов, predstavujúcim súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúcim ľubovôľu pri rozhodovaní, je aj povinnosť súdu svoje rozhodnutie odôvodniť, a to spôsobom zakotveným v ust. § 220 ods. 2 CSP, ktoré stanovuje základné obsahové náležitosti a kvalitatívne požiadavky na odôvodnenie rozsudku a jeho záväznú logickú štruktúru. Odvolací súd uvádza, že táto odvolacia námietka nebola naplnená.

29. Judikatúra súdov, vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porovnaj rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29.05.1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997 - III.). Odvolací súd preto so zreteľom na vyššie uvedené nepovažoval za potrebné zaoberať sa aj inými odvolacími námietkami.

30. Z uvedených dôvodov odvolací súd v zmysle ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v žalovanom napadnutej časti, t.j. vo výrokoch, ktorými vyhlásil zmluvné podmienky označené v žalobe za neprijateľné (výroky II., III. a IV.) ako vecne správny potvrdil.

31. Odvolací súd nesúhlasí s konštatovaním súdu prvej inštancie vo vzťahu k zamietnutiu žaloby o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky ohľadom spracovateľského poplatku a poplatku za správu úveru. Čo sa týka spracovateľského poplatku a poplatku za správu úveru, z odôvodnenia rozhodnutia sa nedá zistiť, aké skutočné protiplnenie žalobca za tieto poplatky získal a teda či nešlo o poplatky v prevažnej miere nesledujúce záujmy žalobcu, ale žalovaného.

32. V rozhodnutí C-621/17 zo dňa 03.10.2019 Súdny dvor Európskej únie rozhodol takto: „1. Článok 4 ods. 2 a článok 5 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa majú vykladať v tom zmysle, že z požiadavky, podľa ktorej musí byť zmluvná podmienka formulovaná jasne a zrozumiteľne, nevyplýva povinnosť, aby také zmluvné podmienky, o aké ide vo veci samej, ktoré neboli individuálne dohodnuté a sú obsiahnuté v zmluve o úvere uzatvorenej so spotrebiteľmi, pričom presne určujú sumu poplatkov za správu a poplatku za poskytnutie úveru, ktoré znáša spotrebiteľ, spôsob ich výpočtu a dátum ich splatnosti, tiež podrobne špecifikovali všetky služby poskytované ako protihodnota dotknutých súm.

2. Článok 3 ods. 1 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že taká zmluvná podmienka, o akú ide vo veci samej, ktorá sa týka poplatkov za správu zmluvy o úvere a ktorá neumožňuje jednoznačne určiť konkrétne služby poskytované ako protihodnota, v zásade nespôsobuje v rozpore s požiadavkou dobrej viery na úkor spotrebiteľa značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami strán, ktoré vyplývajú zo zmluvy.“

33. V uvedenom rozhodnutí Súdny dvor Európskej únie v súvislosti s výkladom článku 4 ods. 2 a článku 5 Smernice rady 93/13/EHS vyslovil, že z požiadavky, podľa ktorej musí byť zmluvná podmienka formulovaná jasne a zrozumiteľne, nevyplýva povinnosť, aby také zmluvné podmienky, o aké ide vo veci samej, ktoré neboli individuálne dohodnuté a sú obsiahnuté v zmluve o úvere uzatvorenej so spotrebiteľmi, pričom presne určujú sumu poplatkov za správu a poplatku za poskytnutie úveru, ktoré znáša spotrebiteľ, spôsob ich výpočtu a dátum ich splatnosti, tiež podrobne špecifikovali všetky služby poskytované ako protihodnota dotknutých súm. Avšak aj z tohto rozhodnutia vyplýva, že musí ísť o služby poskytované spotrebiteľom ako protihodnota súm obsiahnutých v zmluve o úvere. Teda musí ísť o služby sledujúce záujmy spotrebiteľa a nie dodávateľa. Explicitne je to vyjadrené v ust. § 53 ods. 4 písm. t) OZ, podľa ktorého za neprijateľné zmluvné podmienky sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa. Ak dodávateľ využíva spoplatnenie konkrétnych úkonov alebo služieb, môže v zmysle § 53 ods. 4 písm. t) OZ na spotrebiteľa prenášať len také nákladové bremeno, ktoré bude sledovať prospech spotrebiteľa v prevažnej miere.

34. Aj v prípade týchto zmluvných podmienok odvolací súd poukazuje na to, že ustanovenie § 53 ods. 4 písm. t) OZ bolo prijaté zákonom č. 102/2014 Z.z. s účinnosťou od 13.06.2014 s prechodným ustanovením § 879p OZ, podľa ktorého ustanovením § 53 ods. 4 písm. t) Občianskeho zákonníka sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 13.06.2014, teda aj na Zmluvu uzatvorenú medzi stranami sporu XX.XX.XXXX.

35. Smernica Rady 93/13/EHS nevyžaduje plnú harmonizáciu, preto § 53 ods. 4, písm. t) OZ nie je v rozpore so Smernicou, a preto ani rozsudok SD EÚ C-621/17 (na závery ktorého podľa súdu prvej inštancie poukázal Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí sp. zn. 7Cdo/294/2019) nijakým spôsobom neruší slovenskú právnu úpravu obsiahnutú v § 53 ods. 4, písm. t) OZ a navyiac, ustanovenie § 53 ods. 4, písm. t) OZ, ani nie je v žiadnom rozpore s rozsudkom Súdneho dvora EÚ vo veci C-621/17, ale je s ním v zhode, nakoľko § 53 ods. 4, písm. t) OZ ani podrobnú ani žiadnu špecifikáciu všetkých služieb poskytnutých ako protihodnotu dotknutých poplatkov, nevyžaduje.

36. Odvolací súd poukazuje na rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-224/19 z 16.07.2020, v ktorom je uvedené, že „Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy treba na jedenástu otázku vo veci C-224/19 odpovedať tak, že článok 3 ods. 1 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o úvere uzavretej medzi spotrebiteľom a finančnou inštitúciou, ktorá spotrebiteľovi ukladá povinnosť zaplatiť províziu za poskytnutie úveru, môže v rozpore s požiadavkou dobrej viery vytvoriť značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vyplývajúcich zo zmluvy v neprospech spotrebiteľa, ak finančná inštitúcia nepreukáže, že táto provízia zodpovedá skutočne poskytnutým službám a vynaloženým nákladom, čo prislúcha overiť vnútroštátnemu súdu.

37. Nie je dôležité ako sa predmetný poplatok volá, ale jeho obsah. Poplatok za spracovanie žiadosti sa spravuje tými istými pravidlami ako poplatok za poskytnutie úveru.

38. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s "ratio legis" zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná (napr. úroky z omeškania nad limit podľa nar. vl. 87/1995 Z.z.). Za neprijateľnú sa považuje aj zmluvná podmienka, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch).

39. Odvolací súd sa stotožňuje s rozhodnutím Vrchného krajského súdu v Karlsruhe z 03 mája 2010 č.k. AZ 17 U 192/2010, podľa ktorého „Poplatky za spracovanie pri poskytnutí spotrebiteľského úveru sú neprijateľné. Ak banka od spotrebiteľov požaduje poplatok za spracovanie pri poskytovaní spotrebiteľského úveru, poškodzuje tým spotrebiteľov a vystavuje ich neprijateľnému vedľajšiemu dojednaniu o cene. Poplatok za spracovanie pri poskytovaní spotrebiteľského úveru bol bankou stanovený vo výške 2 % z výšky úveru, najmenej však 50 eur paušálne. Banka sledovala podľa vlastných vyjadrení v podstate úhradu úsilia vynaloženého pri spracovaní údajov v predzmluvnej fáze, túto obranu však súd odmietol a vyhodnotil jej konanie vo vzťahu k spotrebiteľovi ako poškodzujúce. Spotrebiteľ nenavštívi banku z dôvodu poradenstva v otázke konkrétnej úrokovej sadzby alebo rady, či si na základe vlastnej finančnej situácie môže dovoliť úver, ale výhradne s cieľom zistiť, či a za akých mesačných splátok je banka vôbec ochotná mu ním požadovaný úver poskytnúť. Preverenie úverovej spoľahlivosti (bonity) a výšky úrokovej miery, ktorými banka odôvodňovala vyrubenie poplatku za spracovanie pri poskytovaní úveru vyšší krajský súd odmietol a uzavrel, že uvedené činnosti vykonáva banka vo vlastnom ekonomickom záujme minimalizovať nevyhnutnosť vlastných pohľadávok. Spotrebiteľ dôvodne a v dobrej viere očakáva, že banka mu poradenstvo a informácie o poskytnutí úveru poskytne zadarmo. V konečnom dôsledku predstavuje zmluvná podmienka neprijateľné zaťaženie spotrebiteľa, pretože je spotrebiteľovi účtovaný poplatok, bez toho, aby banka spotrebiteľovi poskytovala skutočné protiplnenie. Aj z tohto dôvodu je zmluvná podmienka stanovujúca povinnosť platiť poplatok za spracovanie pri poskytnutí spotrebiteľského úveru neprijateľná a voči spotrebiteľom neúčinná. Súd doplnil, že zmluvná podmienka, je neprijateľná aj z dôvodu, že nie je pre spotrebiteľa jasná a zrozumiteľná - nie je z nej totiž zrejmé, či poplatok za spracovanie bude na spotrebiteľa dopadať iba v prípade, ak uzavrie zmluvu o úvere alebo aj v situácii, keď sa bude iba informovať ohľadom úverovej služby (arg. výška úveru 0 eur = paušálna minimálna výška poplatku 50 eur). Vyšší krajský súd potvrdil

rozhodovacia líniu, podľa ktorej je pre spotrebiteľa vždy neprijateľné spoplatňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak tieto sú poskytované (vykonávané) vo vlastnom záujme dodávateľa (bod 34. rozsudku).

40. Spracovateľský poplatok sa javí aj ako neprijateľný z dôvodu jeho neurčitosti, keďže by mal korešpondovať konkrétne identifikovanému predmetu plnenia. Žalovaný doposiaľ nešpecifikoval, aké skutočné plnenie dostáva spotrebiteľ, za ktoré mali zaplatiť poplatok vo výške 169,- eur. Bezpodmienečne sa vyžaduje, aby sa ním platilo skutočné plnenie spotrebiteľom, slúžiace ich záujmom. Javí sa, že takéto vedľajšie plnenie si spotrebiteľ zjavne neobjednal, ani individuálne nevyjednal a neslúži na jeho prospech, ale výlučne na prospech dodávateľa, čím nadobúda vlastnosť neprijateľnosti, čo dopadá rovnako aj na poplatok za správu úveru vo výške 2,99 eura/mesačne odo dňa uzatvorenia Zmluvy. Zákon o spotrebiteľských úveroch síce predpokladá okrem úrokov aj inštitút poplatku, ale je nevyhnutné, aby sa ním platilo skutočné plnenie spotrebiteľovi a v jeho záujme.

41. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že rozsudkom Okresného súdu Prešov sp.zn. 19Csp/205/2018 zo dňa 18.07.2021 v konaní voči totožnému žalovanému R. boli určené neprijateľné zmluvné podmienky v znení: „Spracovateľský poplatok: 189,17 eur uhradený pri uzatvorení Úverovej zmluvy z prostriedkov Úveru, Poplatok za správu Úveru: 1,99 eur/mesačne odo dňa uzatvorenia Úverovej zmluvy.“ Rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5CoCsp/22/2021 zo dňa 20.01.2022 v konaní voči totožnému žalovanému bol zmenený rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 32Csp/136/2019 zo dňa 31.03.2021 vo výroku III. tak, že boli určené neprijateľné zmluvné podmienky v znení: „Spracovateľský poplatok: 169,- Eur, uhradený pri uzatvorení Úverovej zmluvy z prostriedkov Úveru a Poplatok za správu Úveru: 2,99 Eur/mesačne odo dňa uzatvorenia Úverovej zmluvy.“ Rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7CoCsp/28/2022 zo dňa 30.01.2023 v konaní voči totožnému žalovanému bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 4Csp/9/2019 zo dňa 29.04.2022 vo výroku o určení neprijateľných zmluvných podmienok v znení: „Spracovateľský poplatok: 2.699,- Sk uhradený z prostriedkov úveru a Poplatok za správu úveru 60,- Sk mesačne.“

42. Ustanovenie § 53 a ods. 1 Občianskeho zákonníka zakladá povinnosť dodávateľa zdržať sa používania zmluvnej podmienky (alebo podmienky s rovnakým významom), ktorá už bola súdom určená za neprijateľnú a teda neplatnú. Povinnosť zdržať sa používania neprijateľnej podmienky je potrebné vykladať extenzívne, t.j. takúto podmienku nemôže dodávateľ používať ani v rámci procesnej obrany v súdnom konaní.

43. Následne sa odvolací súd zaoberal odvolacími námietkami žalobcu ohľadne existencie obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere v Zmluve.

44. V súvislosti s odvolacími námietkami žalovaného ohľadne sporného obligatórneho údaju o dobe trvania zmluvy odvolací súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1Cdo/167/2021 zo dňa 27.04.2022.

45. V uvedenom rozhodnutí (body 15. až 27. a bod 29.), dovolací súd, eurokonformným výkladom ustanovenia § 9 ods. 2 písm. f/ ZoSÚ v znení účinnom do 30. apríla 2018 (§ 9 ods. 2 písm. d) v znení účinnom v čase uzatvorenia Zmluvy o spotrebiteľskom úvere), dospel k záveru, že pokiaľ toto ustanovenie ZoSÚ hovorí o dobe trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termíne konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, je potrebné ho eurokonformne vykladať tak, že sa tým neustanovuje povinnosť uviesť požadované informácie vo vzťahu ku každej náležitosti (t. j. k dobe trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a aj termínu konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru) osobitne, ale len vyjadruje požiadavku na uvedenie „doby, či dĺžky trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere“ v súlade s článkom 10 ods. 2 písm. c/ smernice o zmluvách o spotrebiteľskom úvere (Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady).V zmysle uvedeného, podľa dovolacieho súdu v zmluve o spotrebiteľskom úvere nemusí byť duplicitné uvedenie termínu konečnej splatnosti ako aj doby trvania spotrebiteľského úveru aj pred 01.05.2018, no len vyjadruje požiadavku na uvedenie „doby, či dĺžky trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere“.

Podľa dovolacieho súdu dobu trvania spotrebiteľského úveru je potrebné vo všeobecnosti chápať ako celkovú dobu medzi uzatvorením zmluvy a okamihom, dokedy je spotrebiteľ povinný najneskôr splatiť úver, resp. pokiaľ je tento okamih závislý na ďalších okolnostiach predpokladaný okamih konečného

splatenia úveru. Ak je spotrebiteľských úver uzavretý na dobu určitú dobu trvania spotrebiteľského úveru, možno uvádzať v prípade krátkodobých spotrebiteľských úverov napríklad v týždňoch, mesiacoch, resp. nie sú vylúčené ani dni.

Preto podľa dovolacieho súdu, i bez explicitného uvedenia údajov o dobe trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere (napr. v konkrétnom prípade - doba trvania úveru: 120 mesiacov), je zrejmé, že zmluva o spotrebiteľskom úvere primeraným a zrozumiteľným spôsobom, nepripúšťajúcim pochybnosti aj z perspektívy tzv. priemerného spotrebiteľa, obsahovala informáciu pre spotrebiteľa o dobe (či čase) jej trvania v súlade s § 9 ods. 2 písm. f/ ZoSÚ v znení účinnom do 30.4.2018 vo svetle eurokonformného výkladu článku 10 ods. 2 písm. c/ smernice o zmluvách o spotrebiteľskom úvere, a tak umožňovala spotrebiteľovi v čase podpisu zmluvy poznať časový rozsah záväzku.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, obligatórna náležitosť uvedená v ust. § 9 ods. 2 písm. d) ZoSÚ je splnená, ak zmluva obsahuje údaj o dobe trvania zmluvy a údaje, z ktorých možno určiť, dokedy povinnosť platiť úver s príslušenstvom trvá.

Odvolačný súd preto nateraz konštatuje, že aj v prejednávanej veci z celkového obsahu konkrétnych zmluvných dojednaní medzi stranami bolo možné zistiť údaj o - dobe, či dĺžke trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Zmluva obsahovala údaj o dobe trvania zmluvy v podobe 120 mesiacov so splatnosťou prvej splátky dňa 20.07.2012 a nasledujúcich 119 splátok vždy - 20. dňa v mesiaci. Pokiaľ bola v Zmluve dohodnutá jej doba trvania v zmysle „až do úplného vysporiadania všetkých vzťahov, ktoré vznikli na základe alebo v súvislosti so Zmluvou“, jednalo sa o termín v prípade, že žalobca nesplní podmienky dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve.

46. Pokiaľ ide o záver súdu prvej inštancie o chýbajúcej náležitosti podľa cit. § 9 ods. 2 ZoSÚ, a to podľa písm. h) - uvedenie predpokladov použitých na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov, odvolací súd sa stotožnil s poukazom súdu prvej inštancie na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. februára 2021, sp. zn. 7Cdo/183/2020, v zmysle ktorého veriteľ nemá povinnosť uviesť v zmluve konkrétny matematický výpočet ročnej percentuálnej miery nákladov, pričom zákon nepožaduje ani predpoklady pre výpočet RPMN, špeciálne v zmluve označovať ako predpoklady pre výpočet RPMN. Uvedené rozhodnutie bolo zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 7/2021. Uvedené rozhodnutie patri do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Obdobne rozhodol Najvyšší súd SR aj vo veciach sp. zn. 1Cdo/205/2021 z 23.11.2022, 9Cdo/37/2020 z 29.3.2022, 5Cdo/55/2020 zo dňa 24.2.2022, 1Cdo/42/2020 zo dňa 27.4.2022.

47. Odvolací súd dodáva, že je potrebné dodržať princíp transparentnosti uvedenia predpokladov potrebných na výpočet RPMN, pretože nie je úlohou spotrebiteľa hľadať a „pátrať“ v celej úverovej zmluve, či táto obsahuje všetky potrebné údaje pre výpočet RPMN, o ktorých spotrebiteľ napokon ani len nemá vedomosť, ktoré všetky údaje to sú (teda nevie ani ktoré má hľadať) a aj preto spotrebiteľ má mať prehľadne a na jednom mieste v rámci parametrov zmluvy sprístupnené všetky tieto vstupné údaje k výpočtu RPMN použité.

48. Odvolací súd konštatuje, že v Zmluve sú v bode I. Základne podmienky uvedené všetky predpoklady potrebné na výpočet RPMN, ktorými sú: uvedenie výšky úveru (9.999 eur), výšky mesačnej anuitnej splátky (189,14 eura), splatnosť prvej mesačnej splátky (20.07.2012), deň splatnosti mesačnej anuitnej splátky (v 20. deň v mesiaci), počtu splátok (120), periodicita splátok (mesačná). Dátum čerpania úveru je uvedený v rámci položky Predpoklady pre výpočet RPMN ako „Úver bol poskytnutý okamžite a v plnej výške“, t.j. ku dňu uzavretia Zmluvy XX.XX.XXXX.

49. Ako nedôvodnú vyhodnotil odvolací súd aj odvolaciu námietku žalobcu, že úver je bezúročný a bez poplatkov z toho dôvodu, že Zmluva obsahovala nesprávny údaj o priemernej RPMN vo výške 13,80 %, pričom správny údaj má podľa žalobcu vychádzať z položky označenej ako Ostatné spotrebiteľské úvery neuvedené v r. 1 až 5 vo výške viac ako 6 500 eur, so zmluvnou splatnosťou od 5 do 10 rokov vo výške 12,55 %. Ako už skôr uviedol odvolací súd dobu trvania spotrebiteľského úveru je potrebné vo všeobecnosti chápať ako celkovú dobu medzi uzatvorením zmluvy a okamihom, dokedy je spotrebiteľ povinný najneskôr splatiť úver. Úver bol poskytnutý XX.XX.XXXX s uzatvorením Zmluvy a mal byť splatený žalobcom XX.XX.XXXX, čo predstavuje 120 mesiacov a 28 dní, resp. viac ako 10 rokov. Z uvedeného dôvodu dospel súd prvej inštancie k správnej závere o údajoch priemernej RPMN v Zmluve, teda podľa položky tykajúceho sa položky Ostatné spotrebiteľské úvery neuvedené v r. 1 až 5 vo výške viac ako 6 500 eur, so zmluvnou splatnosťou od 10 rokov.

50. Podľa § 2, písm. g) ZoSÚ, celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poistné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo aby ho získal za ponúkaných podmienok.

51. Podľa § 9 ods. 2 písm. j) ZoSÚ, Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov

52. Podľa ust. § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

53. Podľa čl. 5 Smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách zo dňa 5.4.1993, v prípade zmlúv, v ktorých sú všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme, musia byť vždy tieto podmienky vypracované zrozumiteľne. Keď existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má výklad priaznivejší pre spotrebiteľa. Toto pravidlo výkladu neplatí v súvislosti s postupmi stanovenými v článku 7 ods. 2.

54. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia dospel k záveru, že poistenie úveru bolo dobrovoľne a preto poistné nemožno zahrnúť do celkových nákladov spotrebiteľa. Žalobca v odvolaní namietal, že do celkových nákladov zmluvy o úvere sa započítavajú poplatky spojené s poistením úveru, keďže poskytnutie úveru bolo podmienené uzatvorením poistenia.

55. V časti II. Zmluvy (Súhlas s Poistením k Úveru) (č.l. 7 spisu) je uvedené, že dlžník má záujem zabezpečiť plnením z poistenia pohľadávku banky (1) a žiada poistenie v rozsahu „Rozšírený súbor poistenia“ (2). Následne je uvedené, že dlžník podpisom úverovej zmluvy súhlasí s poistením schopnosti splácať tento úver podľa Poistnej zmluvy v znení neskorších zmien a dodatkov a to v rozsahu poistenia dohodnutého podľa bodu 2 tejto časti. Podľa časti I. bodu II. Zmluvy je poplatok za poistenie k úveru 6,40 eura mesačne.

56. Z uvedených ustanovení Zmluvy vyplýva, že poistenie schopnosti splácať úver je priamo obsiahnuté vo formulárovej zmluve o úvere, v jeho časti II., Súhlas s Poistením k Úveru. V tejto časti formulárovej zmluvy sa pritom nespomína možnosť žalobcu odmietnuť poistenie schopnosti splácať úver, resp. poučenie o možnosti odmietnuť takúto možnosť. Podľa predtlačenej formulára žalobca nemal na výber medzi uzatvorením zmluvy s poistením a bez poistenia. Takto vopred naformulované poistenie schopnosti splácať úver ako tomu je v Zmluve, sa javí ako jedna z podmienok uzatvorenia zmluvy o úvere. Z obsahu Zmluvy vyplýva, že súčasťou pripravenej formulárovej zmluvy bolo poistenie poskytnutého úveru, pričom z obsahu takto uzavretej formulárovej zmluvy nevyplýva, že by žalobcovi mohol byť poskytnutý spotrebiteľský úver aj bez dojednania poistenia. Ani formulácia v časti I. Zmluvy, Základné podmienky, že nevyžaduje sa bankou požadované ručenie alebo poistenie, nepreukazuje, že žalobca mal možnosť poistenie odmietnuť. Podľa názoru odvolacieho súdu v tomto smere žalobca uniesol dôkazné bremeno ohľadne svojho tvrdenia, že nemal možnosť uzavrieť Zmluvu bez povinnosti uzatvorenia poistenia.

57. Ak žalovaný tvrdí, že poistenie úveru nebolo podmienkou poskytnutia úveru, bol povinný to preukázať. Dôkazné bremeno v tomto smere zaťažuje dodávateľa, ktorý ak tvrdí, že zmluva obsahuje všetky zákonné náležitosti, je povinný toto svoje tvrdenie dokázať. Uvedenie zákonných náležitostí v zmluve o úvere v spotrebiteľských veciach, resp. ich správnosť, súdy skúmajú ex offio, preto im žalovaný, ak chce byť v konaní úspešný, musí poskytnúť dostatok informácií na vyhodnotenie zmluvy o úvere z hľadiska dodržania zákonných náležitostí.

58. Podľa názoru odvolacieho súdu prvej inštancie nesprávne vyhodnotil dôkaz navrhnutý žalovaným, a to výsluch svedkyne C. H., zamestnankyne žalovaného, keď neprihliadol na jej nedôveryhodnosť ako

osoby materiálne prepojenej so žalovaným, u ktorého menovaná pracuje od roku 1991 (č.l. 250 spisu). I napriek uvedenej skutočnosti, aj z výpovede uvedenej svedkyne vyplýva, že žiaden písomný záznam o poučení klienta o náležitostiach zmluvy sa nespracovával, všetko bolo uvedené v úverovej zmluve, klient dostal čas túto zmluvu prečítať a možnosť sa rozhodnúť, či ju podpíše alebo nie. Odvolací súd konštatuje, že nejde ani tak o časové hľadisko, ako dlho mal možnosť dlžník sa oboznamovať z predloženou zmluvou, ale o možnosť sa rozhodnúť uzavrieť zmluvu s poistením alebo bez poistenia na základe kvalifikovaného poučenia dodávateľa. Pokiaľ poistenie nie je podmienkou poskytnutia úveru, zmluva musí byť v časti dojednania poistného transparentná a určitá, a to tak, aby bolo nad rámec akýchkoľvek pochybností zrejmé, že spotrebiteľ sa dobrovoľne rozhodol pre poistenie, a to na základe všetkých potrebných informácií, ktoré mu majú byť primerane vysvetlené.

59. Na základe uvedeného sa preto odvolaciemu súdu javí, že záver súdu prvej inštancie o dobrovoľnosti poistenia nebol správny a malo byť nevyhnutne poistenie ako také zahrnuté aj do výpočtu celkovej čiastky spojených s úverom (§ 2 písm. g/ ZoSÚ). Pri počte mesačných splátok 120 a výške splátky 189,14 eura spolu s poistením vo výške 6,40 eura by bola celková čiastka vo výške 22.696,80 eura a nie vo výške 21.926,19 eura ako bola uvedená v Zmluve. Z uvedeného plynie záver, že do celkových nákladov (a teda ani do výšky RPMN) uvedenej v Zmluve dohodnuté poistenie zahrnuté nebolo, tieto údaje v Zmluve sú tak uvedené v nesprávnej výške. Pokiaľ žalovaný nesprávne uvádzal náklady úveru a nesprávne uvádzal výšku RPMN, takýto úver treba pre absenciu náležitosti uvedenej v § 9 ods. 2 písm. j), resp. jej nesprávnosti v neprospech spotrebiteľa podľa § 11 ods. 1 písm. c) ZoSÚ považovať za bezúročný a bez poplatkov.

60. Pokiaľ súd prvej inštancie v odôvodnení 37. napadnutého rozsudku poukazuje na ustanovenie § 291 ods. 3 CSP, v súvislosti so zastúpením žalobcu advokátom, tak to nemá žiaden vplyv na otázku právnu a na zásadu „lura novit Curia“. Súd skúma v spotrebiteľských veciach aj v prípade zastúpenia spotrebiteľa advokátom ex offa napr. neprijateľnosť zmluvných podmienok, obligatórne náležitosti zmlúv, odbornú starostlivosť a osobitne pri zisťovaní bonity dlžníka, rozpor s dobrými mravmi, podľa zákona o ochrane spotrebiteľov, premičanie uplatňované proti spotrebiteľom, nekalé obchodné praktiky a ďalšie. Členský štát EÚ sa nemôže zbaviť plnenia jednej z politík primárneho práva EÚ, ktorým je aj ochrana spotrebiteľov vo verejnom záujme, prenesením na advokáta. (pozri C-497/13 Faber proti Autobedrijf).

61. Čo sa týka odvolania žalobcu a jeho odvolacej námietky ohľadne neposúdenia skúmania bonity súdu prvej inštancie, odvolací súd poukazuje, že články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offa aj existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve.

62. Podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ, veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Povinnosť podľa prvej vety sa považuje za splnenú, ak je splatenie spotrebiteľského úveru v celom rozsahu zabezpečené peňažnými prostriedkami alebo cennými papiermi; tým nie je dotknuté ustanovenie § 17 ods. 3.

63. Podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru.

64. Podľa § 3 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

65. Ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka patrí k právnym normám s relatívne neurčitou hypotézou, t.j. k právnym normám ktorých hypotéza nie je stanovená priamo právnym predpisom a ktoré tak prenechávajú súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jedinom prípade sám vymedzil hypotézu právnej normy zo širokého, dopredu vymedzeného okruhu okolností. Pri posudzovaní, či

konanie účastníka občianskoprávneho vzťahu je v súlade či v rozpore s dobrými mravmi, zákon výslovne neurčuje, z akých hľadísk má súd vychádzať. Rozhodnutie o tom, či sú splnené podmienky pre použitie ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, je vždy potrebné urobiť po starostlivej úvahe, v rámci ktorej musia byť zvážené všetky rozhodujúce skutočnosti.

66. Zákaz konať v rozpore s dobrými mravmi vyplýva tiež z ustanovenia § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzatvorenia úverovej zmluvy. Podľa tohto ustanovenia predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lešť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody. Ani toto ustanovenie vyčerpávajúcim spôsobom neuvádza všetky možné prípady konania odporujúceho dobrým mravom, čo je zrejmé zo slovného spojenia najmä.

67. Pri poskytovaní úverov ako finančných produktov je potrebné vždy postupovať s odbornou starostlivosťou, čo priamo vyplýva z ustanovenia § 2 písm. u/ zákona č. 250/2007 Z.z. Podľa tohto ustanovenia sa odbornou starostlivosťou rozumela úroveň osobitnej schopnosti a starostlivosti, ktorú možno rozumne očakávať od predávajúceho pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi zodpovedajúca čestnej obchodnej praxi, alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti.

68. Ustanovenie § 7 ods. 1 ZoSÚ zakotvuje povinnosť veriteľa posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver na základe relevantných a aktuálnych informácií. Uvedené ustanovenie má zabezpečiť, aby veritelia správne odhadli schopnosť spotrebiteľa splácať a správať sa tak obozretne jednak z pohľadu návratnosti úveru a tiež z pohľadu dôsledkov nezodpovedného požičiavania na strane spotrebiteľov.

69. Odvolací súd opätovne poukazuje na skutočnosť, že ak je agenda poskytovania úverov obzvlášť sledovaná z dôvodu neistých pomerov, ktoré môžu nastať po poskytnutí úveru, potom musia existovať prísne nároky na vyžadovanie povinnosti konať s odbornou starostlivosťou a vyhodnotiť bonitu spotrebiteľa, keďže na rozdiel od neistých okolností po uzatvorení zmluvy, je stav spotrebiteľa z pohľadu jeho osobných majetkových pomerov v čase kontraktácie spoznatelný. Banka k poskytovaniu úveru nemôže pristupovať nezodpovedne a vždy musí zvažovať, komu úver poskytne a komu nie. Je nelogické až hazardné, poskytovať úver osobe za podmienok, ktoré neprivodia nič iné, len následný súdny spor, exekúciu, navyšovanie zadĺženia. Ak Súdny dvor uznal ako odradzujúcu sankciu nepriznanie úrokov pri nezodpovednom prístupe dodávateľa na finančnom trhu pre porušenie konať s odbornou starostlivosťou, potom je podľa názoru odvolacieho súdu úplne eurokonformné aplikovať § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a porušenie závažnej povinnosti veriteľa považovať za odporujúce morálke.

70. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie chýba vyhodnotenie preverovania bonity žalobcu ako spotrebiteľa zo strany poskytovateľa úveru. Obzvlášť za situácie, pokiaľ v inom spore Okresný súd Prešov rozsudkom č. k. 7Csp/147/2020-209 zo dňa 17.5.2021 žalobu EOS KSI Slovensko s.r.o. ako právneho nástupcu žalovaného na zaplatenie 3.000 eur ako dlhu z tej istej úverovej zmluvy zamietol z dôvodu, že veriteľ nebol oprávnený úver predčasne zosplatiť podľa § 11 ods. 2 vety prvej ZoSÚ pretože nepostupoval s odbornou starostlivosťou pri skúmaní bonity dlžníka (priložený spis 7Csp/147/2020, č.l. 209).

71. Dôvodnou bola preto odvolacia námietka žalobcu týkajúca sa nedostatku odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie vo vzťahu k skúmaniu bonity spotrebiteľa, s prihliadnutím na potrebu zadovážania aktuálnych správ a informácií relevantných pre posudzovanie schopnosti žalobcu splácať úver.

72. Podnet žalobcu na podanie návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyhodnotil odvolací súd ako podnet, ktorému nebolo dôvodné na teraz vyhovieť, keď potvrdil rozsudok v časti kasačného postupu a vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

73. Na základe uvedeného odvolací súd podľa § 389 ods. 1 písm. b) a c) CSP zrušil rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I., V. a v súvisiacich výrokoch VI. a VII. o trovách konania a v rozsahu zrušenia vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

74. Povinnosťou súdu prvej inštancie tak bude v ďalšom konaní, v intenciách vyššie uvedených záverov odvolacieho súdu, na základe vykonaného dokazovania posúdiť obligatórne obsahové náležitosti predmetnej Zmluvy podľa ZoSÚ, s absenciou ktorých zákonodarca spája sankciu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, najmä pokiaľ ide o udaj o RPMN a celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, s ohľadom na uzavreté poistenie poskytnutého úveru. Následne v prípade, že súd prvej inštancie dospeje k záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, vyhodnotí nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia uplatneného podanou žalobou. V súlade s ustanovením § 220 CSP a preskúmateľným spôsobom súd prvej inštancie posúdi skutkové zistenia a vyjadrí právne závery, na základe ktorých posúdi konanie žalovaného ako poskytovateľa úveru s odbornou starostlivosťou podľa ustanovenia 7 ods. 1 ZoSÚ ako prípadné konanie v rozpore s dobrými mravmi s dopadom na nárok veriteľa na úroky. Napokon sa opätovne vysporiada s návrhom žalobcu na určenie spracovateľského poplatku a poplatku za správu úveru ako neprijateľných zmluvných podmienok vo vyššie naznačených intenciách. Bude potrebné sa zaoberať tým, aké plnenie bolo poskytnuté za tieto poplatky, a či bolo prevažne v zaujme veriteľa alebo spotrebiteľa v zmysle ust. § 53 ods. 4 písm. t) Občianskeho zákonníka. Zároveň v novom rozhodnutí rozhodne o trovách v tejto časti konania (§ 396 ods. 3 CSP).

75. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).